

جمهوری اسلامی ایران
وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی لرستان
معاونت تحقیقات و فناوری

پایان نامه

دوره کارشناسی ارشد در رشته پرستاری داخلی جراحی

عنوان

تأثیر ملاقات برنامه‌ریزی شده بر مؤلفه‌های بهداشت روان خانواده بیماران تحت جراحی قلب باز

نگارش

حدیث اسدالهی

استاد راهنما

دکتر نسرین گله‌دار

استاد مشاور

دکتر فاطمه گودرزی

دکتر علی پوریا

دکتر فرزاد ابراهیم‌زاده

تابستان ۱۴۰۱

چکیده

مقدمه: پذیرش بیمار در بخش مراقبت‌های ویژه برای اعضای خانواده استرس‌زا است. با توجه به اینکه در این بخش‌ها محدودیت ملاقات اعمال می‌شود، لذا این مطالعه با هدف تعیین تأثیر ملاقات برنامه‌ریزی شده بر مؤلفه‌های بهداشت روان خانواده بیماران تحت جراحی قلب باز انجام شد.

مواد و روش‌ها: این مطالعه یک کارآزمایی شاهددار تصادفی، در سال ۱۴۰۰-۱۳۹۹ روی ۶۶ نفر از خانواده بیماران جراحی قلب باز در مرکز درمانی منتخب دانشگاه علوم پزشکی لرستان انجام شد. نمونه‌ها به روش تخصیص تصادفی بلوک جایگشتی به دو گروه، مداخله (۳۳ نفر) و کنترل (۳۳ نفر) اختصاص یافتند. در گروه مداخله ملاقات برنامه‌ریزی شده در سه روز و به مدت ۳۰ دقیقه ارائه شد. برای گروه کنترل ملاقات معمول طبق روتین بخش انجام شد. داده‌ها با استفاده از پرسشنامه‌های اطلاعات دموگرافیک، افسردگی، اضطراب و استرس (DASS-21)، حمایت اجتماعی درک-شده چند بعدی (MSPSS) و رضایت‌مندی اعضای خانواده بیماران بزرگسال بخش مراقبت ویژه (FS-ICU) در ابتدای روز اول و انتهای روز سوم ملاقات در دو گروه جمع‌آوری گردید. تجزیه و تحلیل داده‌ها با استفاده از آزمون کای اسکور، تی زوجی و دقیق فیشر با نرم‌افزار SPSS نسخه 22 و در سطح معناداری ۰/۰۵ انجام شد.

نتایج: دو گروه از نظر مشخصات جمعیت‌شناختی همسان بودند. بین میانگین نمره اضطراب، استرس، افسردگی، حمایت اجتماعی درک‌شده و رضایت‌مندی روز اول و سوم گروه مداخله تفاوت معنادار مشاهده شد ($P < 0/001$). میانگین نمره اضطراب، استرس، افسردگی، حمایت اجتماعی درک‌شده ($P < 0/001$) و رضایت‌مندی ($P = 0/002$) روز سوم در بین گروه مداخله و کنترل تفاوت معنادار مشاهده شد.

نتیجه‌گیری: نتایج این مطالعه بیانگر تأثیر مثبت ملاقات برنامه‌ریزی شده به عنوان یک روش غیردارویی مؤثر در کاهش سطح استرس، اضطراب و افسردگی و افزایش رضایت‌مندی و حمایت اجتماعی درک‌شده خانواده بیماران بود. لذا توصیه می‌شود ارائه دهندگان مراقبت‌های بهداشتی و پرستاران این مداخله را در برنامه‌های حمایتی بخش مراقبت‌های ویژه بکار گیرند.

کلمات کلیدی: ملاقات برنامه‌ریزی‌شده، DASS، بخش مراقبت ویژه، حمایت اجتماعی درک شده،

رضایت‌مندی